

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันมีการแข่งขันทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมโลก ทำให้การได้เปรียบเสียเปรียบกันหลายด้าน ผู้ที่มีข่าวสารและสารสนเทศที่ดีย่อมได้เปรียบ ทุกหน่วยงานทุกองค์การจึงมีการปรับปรุงและพัฒนาระบบสารสนเทศให้มีความเชื่อมั่น ทันสมัย เทียบตรง สะดวก รวดเร็ว เรียกใช้ได้ง่ายและมีประสิทธิภาพต่องานที่ตัดสินใจ การจัดการระบบสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพจึงนับว่าเป็นความจำเป็นเร่งด่วนที่ผู้บริหารในองค์การต่าง ๆ จะต้องให้ความสำคัญ ได้แก่ การจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ การประมวลผลวิเคราะห์ข้อมูล การจัดทำสารสนเทศ การนำสารสนเทศไปใช้เพื่อการตัดสินใจ สารสนเทศที่จำเป็นต่อการบริหารงาน ได้แก่ ด้านผลผลิต ด้านกระบวนการ และด้านปัจจัย (กรมวิชาการ, 2544, หน้า 23)

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้กระจายอำนาจให้องค์กรปกครองท้องถิ่นพึงตนเองและตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้เอง ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแผนนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ พัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่น และระบบสาธารณสุขโรคและสาธารณสุขการ ตลอดจนทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ให้ระบบงานราชการและงานของรัฐให้มีประสิทธิภาพ โดยอาศัยประโยชน์จากเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ให้สถานศึกษาเตรียมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาตลอดจนให้บุคลากรคณะกรรมการของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา เพื่อการประเมินคุณภาพการศึกษา การจัดองค์กร โครงสร้าง และการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา โดยมีระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วน ถูกต้อง ตรงกับความต้องการ และทันต่อการใช้งาน มีการบันทึก การรายงานผลการประเมินและมีการนำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจและปรับปรุงงาน

กระทรวงมหาดไทยในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบในการกำกับดูแล ส่งเสริมสนับสนุนการบริหารการปกครองท้องถิ่น จึงได้จัดทำแผนนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2545-2559) ได้จัดให้มีเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ ภูมิปัญญาท้องถิ่น จัดระบบสารสนเทศ เพื่อการบริหารจัดการพัฒนาเทคนิคการบริหารการจัดการศึกษา ให้บุคลากรของท้องถิ่นสามารถจัดการศึกษาได้ตาม

เกณฑ์มาตรฐานตลอดจนจัดระบบนิเทศ ประเมินผลการดำเนินงานอย่างมีคุณภาพและประสิทธิผล (สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น, 2544, หน้า 23-31)

โรงเรียนถือได้ว่าเป็นแหล่งข้อมูลปฐมภูมิหรือแหล่งข้อมูลเบื้องต้น ซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญของทุกฝ่ายในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับ ในการนำข้อมูลโรงเรียนไปใช้เพื่อการวางแผน การบริหารและการปฏิบัติงาน ตลอดจนการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในทุกๆ ด้าน การบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และงานทั่วไป จำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาจะต้องใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ดีเป็นเครื่องมือสำคัญในการใช้ประกอบการตัดสินใจในการดำเนินการ เพื่อให้การบริหารมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาคือจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก การจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายตามมาตรฐานดังกล่าวนั้น กรมวิชาการได้กำหนดให้โรงเรียนจัดระบบสารสนเทศทางด้านการศึกษาสำหรับเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งของการจัดระบบประกันคุณภาพในสถานศึกษาเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก (กรมวิชาการ, 2544, หน้า 1)

ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร (Management Information System: MIS) เป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการบริหารงานองค์การเพื่อช่วยให้ผู้บริหารสามารถดำเนินงานด้านต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การวางแผน การจัดองค์การ การจัดงบประมาณ ทรัพยากร การติดตามการปฏิบัติงาน การควบคุมงานและที่สำคัญ คือ การตัดสินใจ (ครรชิต มาลัยวงศ์, 2539, หน้า 17) การตัดสินใจในการบริหารต้องรวดเร็วและถูกต้อง ซึ่งต้องอาศัยสารสนเทศที่มีคุณภาพเพื่อการบริหารไปสู่ความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ (พิเชฐ ดุรงคเวโรจน์, และคนอื่นๆ, 2543, หน้า 19) กล่าวว่า การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นนโยบายสำคัญของประเทศ เพื่อการเตรียมพร้อมสู่การเป็นสังคมสารสนเทศ (information technology society) และสังคมแห่งการเรียนรู้ (knowledge society)

การบริหารองค์การ ระบบข้อมูลสารสนเทศ เป็นเรื่องสำคัญยิ่งในการดำเนินภารกิจขององค์การสมัยใหม่ หลายคนเชื่อว่าระบบข้อมูลสารสนเทศ จะมีอิทธิพลมากในกระบวนการบริหาร เนื่องจากการบริหารงานในปัจจุบันมีความยุ่งยากกว่าในอดีต เพราะขนาดขององค์การใหญ่และซับซ้อนขึ้น การเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี การกระจายข่าวสารและข้อมูลเป็นไปอย่างรวดเร็วกว้างขวาง มีการทำงานอย่างเป็นระบบ ระบบข้อมูลสารสนเทศจึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งที่ช่วยให้องค์การสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะนอกจากจะใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนการควบคุมการทำงานและประกอบการตัดสินใจอย่างถูกต้องแล้วยังนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางแนวความคิดและสร้างทางเลือกใหม่ๆ อีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน ทำให้เกิดการแข่งขันกันมาก การมีระบบ

ข้อมูลข่าวสารสารสนเทศที่ดีจะช่วยให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขัน ทำให้สามารถเป็นผู้นำในการดำเนินงานต่างๆได้

ความจำเป็นต้องสร้างและพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศให้มีคุณภาพ มีความเที่ยงตรงตามเรื่องที่ต้องการเรียกใช้ได้สะดวกรวดเร็ว และทันต่อการใช้งาน โดยข้อมูลดังกล่าวจะรวบรวมได้จากการปฏิบัติงานภายในหน่วยงานและจากแหล่งข้อมูลภายนอกที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตามระบบข้อมูลสารสนเทศเป็นสิ่งที่จะช่วยให้องค์กรสามารถดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะนอกจากจะใช้ในการวางแผนการดำเนินงานและประกอบการตัดสินใจแล้วยังนำไปสู่การพัฒนาแนวคิดและสร้างทางเลือกใหม่ๆ การมีระบบข้อมูลสารสนเทศที่ดีจะทำให้สามารถเป็นผู้นำในการดำเนินงานต่างๆ ได้ตามวัตถุประสงค์ นอกจากนี้ระบบข้อมูลสารสนเทศยังเป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจของบุคคลทุกระดับ ยิ่งเป็นผู้มีความรับผิดชอบสูงเป็นผู้บริหารระดับสูงที่ต้องตัดสินใจในเรื่องสำคัญๆ ก็ยิ่งต้องการข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน ชัดเจนเป็นปัจจุบันมากขึ้น ถ้าหากได้ข้อมูลไม่ดีพอ การตัดสินใจก็ย่อมไม่เหมาะสม หรือผิดพลาดได้ และบางครั้งเกิดความเสียหายตามมา ส่วนในด้านของนักวิเคราะห์และจัดทำแผนซึ่งถือว่าแผนเป็นเครื่องมือในการควบคุม กำกับดูแลงานให้ดำเนินไปด้วยความราบรื่น และเป็นเครื่องมือในการประเมินผลงานในแต่ละขั้นตอนนี้ แผนดังกล่าวจะมีความถูกต้องเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ ในทางปฏิบัติยังต้องเขียนขึ้นจากข้อมูลที่ถูกต้องเป็นปัจจุบันทันเหตุการณ์ แม้หลังจากมีแผนแล้วในขั้นตอนการดำเนินการ อาทิ เช่น การควบคุม กำกับดูแล และการประเมินผลงานก็ต้องอาศัยข้อมูลใหม่ๆ ที่เป็นปัจจุบันกว่า มาพิจารณาเปรียบเทียบอยู่เสมอ หากไม่มีข้อมูลหรือข้อมูลไม่ทันสมัยหรือข้อมูลผิดพลาด การจัดทำแผนหรือการบริหารแผนก็ย่อมผิดพลาดตามไปด้วย (วีระ สุภากิจ, 2539, หน้า 9)

การจัดเก็บข้อมูล ประมวลผล และจัดระบบสารสนเทศ ทำให้การบริหารการจัดการศึกษามีคุณภาพและประสิทธิภาพที่สมบูรณ์ถูกต้อง รวดเร็ว และทันสมัย ซึ่งจากผลการบริหารโรงเรียนตามแนวปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมาระบบข้อมูลไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ ข้อมูลและสารสนเทศของโรงเรียนขาดความสมบูรณ์ในเรื่องความถูกต้อง ความครอบคลุม ความทันสมัย และสะดวกต่อการนำไปใช้ ขาดการวางแผนและการตัดสินใจ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541ก, หน้า 19)

มีการตื่นตัวในเรื่องการจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อนำมาใช้วางแผนพัฒนาการศึกษาทุกระดับ ในข้อเท็จจริงที่เป็นอยู่ขณะนี้เทศบาลส่วนใหญ่ซึ่งขาดระบบสารสนเทศ ที่จะสนองตอบต่อการตัดสินใจทุกระดับ ซึ่งจุดบกพร่องนี้ทำให้การตัดสินใจทางการศึกษาของเทศบาลไม่ตรงกับปัญหาที่แท้จริง ขาดข้อมูลบางประการที่จำเป็นต่อการกำหนดนโยบาย เช่น ขนาดที่ควรจะเป็นของโรงเรียนเทศบาล การวางแผนหลักของโรงเรียนจะต้องมีการเสริมสร้างความเข้าใจ มีความเข้าใจลักษณะงานบริหารที่ควรจะนำไปสู่ขั้นปฏิบัติได้ มีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานในเรื่องต่างๆที่เหมาะสมกับสถานศึกษาและเป็นไปได้ ให้มีการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการ

วางแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล โดยสัมพันธ์ทั้งข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ซึ่งสอดคล้องกับทิศทางการปรับปรุงการบริหารและการจัดการศึกษาของท้องถิ่น (สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น, ม.ป.ป., หน้า 17) ที่กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาระบบสารสนเทศของการจัดการศึกษาท้องถิ่นให้สามารถเชื่อมโยงข้อมูลทางการศึกษาระหว่างส่วนกลาง ส่วนท้องถิ่น และโรงเรียนในสังกัด เพื่อประโยชน์ในการวางแผนในการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารการวางแผนการบริหารงานบุคคล การให้บริการการนิเทศการศึกษา การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาบุคคล การจัดทำงบประมาณ และการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาการศึกษา รวมทั้งให้มีการสร้างเครือข่ายสารสนเทศทางการศึกษาของหน่วยงานการศึกษาท้องถิ่น ให้เชื่อมโยงกันได้ทุกหน่วยงานทั่วประเทศ เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

สำหรับปัญหาเกี่ยวกับการจัดการระบบสารสนเทศของโรงเรียนเทศบาล เขตการศึกษา 6 ซึ่งมีทั้งหมด 67 โรงเรียน นั้น วันเพ็ญ บูรณศรี (2551, มีนาคม 12) ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาลท่าเรือประชานุกูล และสมมารท แก้วอนงคณ์ (2551, มีนาคม 13) ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาลวัดแค กล่าวว่า ปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนเทศบาล พบว่าการจัดการระบบสารสนเทศของโรงเรียนเทศบาลยังมีปัญหาหลายอย่าง เช่น ปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านกิจการโทรคมนาคม ปัญหาด้านการพัฒนาเครือข่าย มีลักษณะต่างคนต่างทำ โดยเฉพาะในระดับโรงเรียนยังมีปัญหาในทุกด้าน ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การจัดกระทำข้อมูล การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศและการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ ทำให้เกิดความสิ้นเปลือง และไม่คุ้มค่ากับการลงทุน

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาและการแก้ปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศของโรงเรียนเทศบาล เขตการศึกษา 6 เพื่อนำผลจากการศึกษาไปปรับปรุงแก้ไขในการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารการจัดการระบบสารสนเทศของโรงเรียนเทศบาลต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาและการแก้ปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศของโรงเรียนเทศบาล เขตการศึกษา 6
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาและการแก้ปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศของโรงเรียนเทศบาล เขตการศึกษา 6 จำแนกตาม วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์

ความสำคัญของการวิจัย

1. เป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดการระบบสารสนเทศของโรงเรียนและครูผู้สอน ให้ทราบถึงปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารทางการศึกษาของโรงเรียนในแต่ละชั้นตอน สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนและพัฒนาการบริหารจัดการระบบสารสนเทศทางการศึกษาของโรงเรียน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. เป็นข้อมูลสารสนเทศของเทศบาลและหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการบริหารจัดการระบบสารสนเทศทางการศึกษาของโรงเรียนในแต่ละชั้นตอนให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการในการพัฒนาระบบสารสนเทศของโรงเรียนตามความเหมาะสมในโอกาสต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดการระบบสารสนเทศ และครูผู้สอนของโรงเรียนเทศบาล เขตการศึกษา 6 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 1,665 คน จาก 67 โรงเรียนใน 7 จังหวัด จำแนกได้ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 67 คน ผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดการระบบสารสนเทศ จำนวน 67 คน และครูผู้สอน จำนวน 1,531 คน (สำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2551, หน้า 275-321)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เนื่องจากประชากรมีจำนวนที่แน่นอน (finite population) สูตรที่ใช้ในการหาขนาดของตัวอย่างจึงใช้สูตรยามาเน่ (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้มีความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ในการคำนวณหาขนาดของตัวอย่าง (สุรวีย์ ศิริโกคาภิรมย์, 2546, หน้า 445) ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 323 คน ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) เนื่องจากผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดการระบบสารสนเทศมีจำนวนไม่มาก จึงนำมาเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ส่วนครูผู้สอนในแต่ละจังหวัด ทำการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ (independent variables) ได้แก่

2.1.1 เพศ

- 1) ชาย
- 2) หญิง

2.1.2 อายุ

- 1) ต่ำกว่า 30 ปี
- 2) 30–39 ปี
- 3) 40–49 ปี
- 4) มากกว่า 49 ปี

2.1.3 วุฒิการศึกษา

- 1) ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี
- 2) ระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
- 3) ระดับสูงกว่าปริญญาตรี

2.1.4 ตำแหน่ง

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษา
- 2) ผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดการระบบสารสนเทศ
- 3) ครูผู้สอน

2.1.5 ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์

- 1) ระดับมาก
- 2) ระดับปานกลาง
- 3) ระดับน้อย
- 4) ไม่มีความรู้

2.1.6 ประเภทของสารสนเทศที่โรงเรียนจัดทำ

- 1) เอกสาร
- 2) สำนักงานอิเล็กทรอนิกส์ (e-office)
- 3) โปรแกรมสำเร็จรูป

2.2 ตัวแปรตาม (independent variables) ได้แก่ ปัญหาและการแก้ปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศของโรงเรียนเทศบาล เขตการศึกษา 6 ใน 5 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย 1) การเก็บรวบรวมข้อมูล 2) การตรวจสอบข้อมูล 3) การจัดกระทำข้อมูล 4) การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ และ 5) การนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้

นิยามศัพท์เฉพาะ

ปัญหา หมายถึง ข้อขัดข้อง ข้อสงสัยหรืออุปสรรคต่างๆ ที่ไม่พึงปรารถนาที่เกิดขึ้นแล้วทำให้การจัดการระบบสารสนเทศของโรงเรียนเทศบาล เขตการศึกษา 6 ไม่ราบรื่น

การแก้ปัญหา หมายถึง การแก้ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคต่างๆ ที่ไม่พึงปรารถนา ที่เกิดขึ้นอย่างเป็นขั้นเป็นตอนในการจัดการระบบสารสนเทศของโรงเรียนเทศบาล เขตการศึกษา 6

การจัดการระบบสารสนเทศของโรงเรียน หมายถึง วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลการจัดกระทำข้อมูลให้เป็นสารสนเทศ เพื่อประโยชน์ในการประกอบการตัดสินใจ การวางแผนและการควบคุมปฏิบัติงานตามความต้องการของโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการจัดระบบ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล หมายถึง วิธีการดำเนินการที่จะได้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลตามที่ต้องการ การกำหนดบุคลากรรับผิดชอบ การสำรวจความต้องการของผู้ใช้ การกำหนดรายการข้อมูลที่ต้องการเก็บ การกำหนดวิธีเก็บและสร้างเครื่องมือเก็บ การกำหนดระยะเวลาในการเก็บ และการกำหนดเงื่อนไขให้ได้ข้อมูลเกิดขึ้นตามความต้องการ

2. การตรวจสอบข้อมูล หมายถึง การตรวจสอบข้อมูลที่เก็บรวบรวมเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณสมบัติที่ดี ซึ่งประกอบด้วย ความถูกต้อง ครบถ้วน แม่นยำ ความเป็นปัจจุบันของข้อมูล ความตรงตามเนื้อหาของสารสนเทศที่ต้องการ และผ่านกระบวนการในการจัดเก็บด้วยวิธีการหรือเครื่องมือที่ถูกต้องมาตรฐาน

3. การจัดกระทำข้อมูล หมายถึง การนำข้อมูลที่ตรวจสอบแล้วมาวิเคราะห์และประมวลผลให้เป็นสารสนเทศตามความต้องการและจุดมุ่งหมายของผู้ใช้ การมอบหมายผู้รับผิดชอบที่มีความรู้ ความเข้าใจทางด้านสถิติเป็นผู้ดำเนินการประมวลผล การนำเทคนิคหรือวิธีการใหม่ๆ มาใช้ในการประมวลผล การจัดเตรียมดัชนีทางการศึกษาไว้เพื่อแสดงให้เห็นภาพของข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาในด้านต่างๆ ที่ชัดเจน การสรุปผลข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นในภาพรวมไว้เพื่อความสะดวกและรวดเร็วต่อการนำไปใช้

4. การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ หมายถึง การนำข้อมูลที่ผ่านการจัดกระทำแล้วมาจำแนกประเภทของข้อมูลสารสนเทศเป็นหมวดหมู่ของการใช้ และประเภทของข้อมูลที่ชัดเจน มีความถูกต้องสมบูรณ์เป็นปัจจุบัน พร้อมทั้งจะนำไปใช้ โดยนำไปจัดเก็บไว้อย่างเป็นระบบ และสอดคล้องกับลักษณะของงาน เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการนำไปใช้ในการบริหารงาน และการจัดหางบประมาณสนับสนุนในการดำเนินงานด้านการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศอย่างเพียงพอ

5. การนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ หมายถึง การนำข้อมูลสารสนเทศที่ผ่านการจัดกระทำแล้วจากแหล่งที่จัดเก็บไว้ไปนำเสนอตามความต้องการและวัตถุประสงค์ของผู้ใช้ การวางแผนและการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการบริหารงานทางการศึกษาในทุกๆ ด้าน การกำหนดผู้รับผิดชอบในการให้บริการข้อมูลสารสนเทศ การใช้งบประมาณ อุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆ ที่เอื้ออำนวยต่อการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการนำเสนอข้อมูลสารสนเทศในรูปแบบที่หลากหลาย เข้าใจง่าย น่าสนใจ เหมาะสมกับลักษณะของข้อมูล

โรงเรียนเทศบาล หมายถึง โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล และเทศบาลนั้นๆ เป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานจัดการศึกษา เรียกว่า โรงเรียนเทศบาล

เขตการศึกษา 6 หมายถึง เขตการศึกษาที่โรงเรียนเทศบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใน 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชัยนาท มีเทศบาลที่จัดการศึกษา 2 แห่ง คือ เทศบาลเมืองชัยนาท และเทศบาลตำบลวัดสิงห์ รวมโรงเรียนในสังกัด 4 โรงเรียน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีเทศบาลที่จัดการศึกษา 4 แห่ง คือ เทศบาลนครนครศรีอยุธยา เทศบาลเมืองเสนาบดี เทศบาลตำบลท่าเรือ และเทศบาลตำบลบางนมโค รวมโรงเรียนในสังกัด 13 โรงเรียน จังหวัดลพบุรี มีเทศบาลที่จัดการศึกษา 5 แห่ง คือ เทศบาลเมืองลพบุรี เทศบาลเมืองบ้านหมี่ เทศบาลเมืองโคกสำโรง เทศบาลตำบลโคกตูม และเทศบาลเมืองเขาสามยอด รวมโรงเรียนในสังกัด 11 โรงเรียน จังหวัดสระบุรี มีเทศบาลที่จัดการศึกษา 4 แห่ง คือ เทศบาลเมืองสระบุรี เทศบาลตำบลแก่งคอย เทศบาลตำบลหนองแค และเทศบาลตำบลพระพุทธบาท รวมโรงเรียนในสังกัด 19 โรงเรียน จังหวัดสิงห์บุรี มีเทศบาลที่จัดการศึกษา 2 แห่ง คือ เทศบาลเมืองสิงห์บุรีและเทศบาลตำบลอินทร์บุรี รวมโรงเรียนในสังกัด 5 โรงเรียน จังหวัดอ่างทอง มีเทศบาลที่จัดการศึกษา 2 แห่ง คือ เทศบาลเมืองอ่างทองและเทศบาลตำบลป่าโมก รวมโรงเรียนในสังกัด 9 โรงเรียน และจังหวัดอุทัยธานี มีเทศบาล ที่จัดการศึกษา 1 แห่ง คือ เทศบาลเมืองอุทัยธานี รวมโรงเรียนในสังกัด 5 โรงเรียน รวมโรงเรียนเทศบาลในเขตการศึกษา 6 จำนวนทั้งสิ้น 67 โรงเรียน

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการหรือผู้ใดที่ได้รับมอบหมายให้รักษาการแทนผู้บริหารสถานศึกษาที่รับผิดชอบบริหารโรงเรียนเทศบาลในเขตการศึกษา 6

ผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดการระบบสารสนเทศ หมายถึง ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งหรือมอบหมายจากผู้บริหารสถานศึกษาให้ทำหน้าที่ในการจัดการระบบสารสนเทศของโรงเรียนเทศบาลในเขตการศึกษา 6

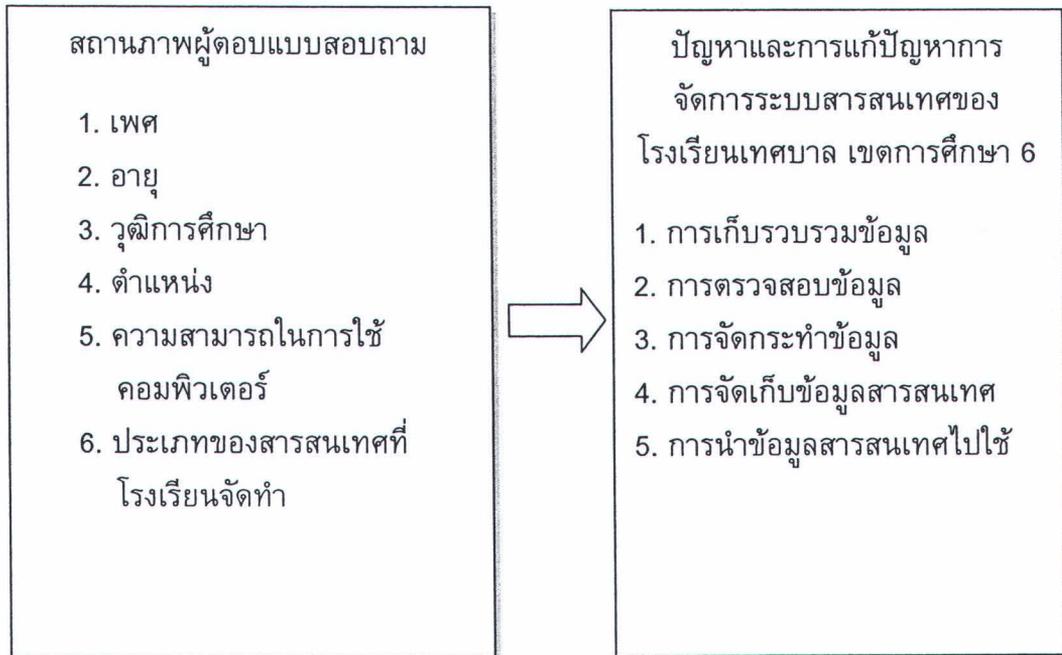
ครูผู้สอน หมายถึง บุคลากรที่ได้รับการแต่งตั้งหรือมอบหมายให้ทำหน้าที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่นักเรียน ในโรงเรียนเทศบาล เขตการศึกษา 6

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของกรมวิชาการ (2544, หน้า 7) เป็นกรอบในการศึกษาปัญหาและการแก้ปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศทางการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล เขตการศึกษา 6 ดังแสดงในภาพ 1

ตัวแปรอิสระ (independent variables)

ตัวแปรตาม (dependent variables)

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

ปัญหาและการแก้ปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศของโรงเรียนเทศบาล เขตการศึกษา 6 จำแนกตาม วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์แตกต่างกัน